

Sivistysvaliokunta

Valtioneuvoston selvitys: Osaamisunioni, perustaitoja koskeva toimintasuunnitelma ja STEM-aineiden opetusta koskeva strateginen suunnitelma

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston selvitys: Osaamisunioni, perustaitoja koskeva toimintasuunnitelma ja STEM-aineiden opetusta koskeva strateginen suunnitelma (E 56/2025 vp): Asia on saapunut sivistysvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- opetusneuvos Päivi Bosquet, opetus- ja kulttuuriministeriö
- rehtori Sari Lindblom, Helsingin yliopisto
- johtaja Jan Lundell, LUMA-keskus Suomi
- johtaja Jarkko Niiranen, Opetushallitus
- kehitysjohtaja Juha Aho, Oulun kaupunki
- johtava asiantuntija Milka Kortet, Palvelualojen työnantajat PALTA ry
- johtaja Leena Pöntynen, Teknologiateollisuus ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
- Suomen opiskelijakuntien liitto — SAMOK ry
- Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry
- Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry
- professori Päivi Leino-Sandberg

VALTIONEUVOSTON SELVITYS

Ehdotus

Komissio julkaisi 5.3.2025 tiedonannon osaamisunionista (COM(2025) 90 final). Tiedonanto sisältää komission mukaan useita eri aloitteita ja pilotteja, joita on tarkoitus antaa vuosina 2025—2027. Samaan aikaan komissio julkaisi tiedonannot osaamisunioniin kuuluvista perustaitojen

Valiokunnan lausunto SiVL 17/2025 vp

toimintasuunnitelmasta (COM(2025) 88 final) sekä STEM-aineiden opetusta koskevasta strategisesta suunnitelmasta (COM(2025) 89 final).

Valtioneuvoston kanta

Komission tiedonanto osaamisunionista

Suomi yhtyy komission näkemykseen, jonka mukaan inhimillinen pääoma on avain Euroopan vaurauteen. Suomi tukee komission näkemystä siitä, että nopea teknologinen kehitys, toimintaympäristön muutos ja muuttuvat osaamistarpeet haastavat koulutusjärjestelmiä kaikkialla. Suomi tunnistaa, että osaamisesta on tullut keskeisin tekijä niin työelämän kuin yhteiskunnan uudistumiskyvylle, ja osaamisen kehittäminen vaatii yhä vahvempaa poikkihallinnollista yhteistyötä ja panostusta. Suomi näkee komission tiedonannon osaamisunionista hyvänä avauksena koulutukseen ja osaamiseen liittyvien aloitteiden kokoamisesta yhtenäisemmäksi kokonaisuudeksi. Suomi katsoo, että osaamis- ja koulutustason nostoa tulisi edistää kunnianhimoisesti. Joidenkin EU-tason yhteisten periaatteiden rakentaminen voisi tukea tätä edistämistä.

Suomi katsoo, että komission tiedonannossa osaamisunionista koulutus ja taidot nähdään välineinä taloudelliselle kilpailukyvyllä. Suomi pitää tärkeänä, että osaamista tarkastellaan laajalaisesti ottaen huomioon tiedot, taidot, arvot ja asenteet. Tarvitaan laajaa osaamisen kehittämistä huomioiden myös yhteiskunnan resilienssi, turvallisuus, demokratiakehitys, inklusiivisuus ja koulutuksen saavutettavuus. Suomi korostaa laadukkaan koulutuksen ja tutkimuksen yhteyttä. Suomi näkee, että Eurooppalainen koulutusalue on edelleen se keskeinen rakenne, jolla varmistetaan kokonaisvaltainen lähestymistapa koulutukseen.

Suomi katsoo, että tarkempia kantoja yksittäisiin aloitteisiin voidaan muodostaa vasta, kun aloitteet konkretisoituvat. Suomi vaalii Unionin sekä jäsenmaiden keskinäistä toimivallan jakoa. Suomi pitää tärkeänä, että komission ehdotukset perustuvat riittävän kattaviin vaikutusarviointeihin. Suomi korostaa, että EU-tason toimenpiteet on tärkeää suunnitella siten, että ne ovat kustannustehokkaita, eivät lisää hallinnollista taakkaa, huomioivat jäsenmaiden erilaiset koulutusjärjestelmät sekä työvoimapolitiittiset painotukset ja hyödyntävät mahdollisimman paljon olemassa olevia rakenteita.

Tiedonannoissa esitetyistä sektorikohtaisista tulevista rahoitusohjelmista sekä nykyisten rahoitusohjelmien kohdennuksista päätetään tulevissa rahoituskehysneuvotteluissa sekä nykyisten rahoitusohjelmien omassa prosesseissa asiantuntijakeskustelua käyden ja jäsenmaiden näkemyksiä kuullen. Suomi korostaa neuvoston vahvaa roolia.

Elämäntaitojen kehittäminen vankan osaamisperustan avulla

Suomi näkee, että kaikille Euroopan kansalaisille ja yksilöille tulisi taata korkealaatuinen koulutus ja perustaidot, mukaan lukien digitaaliset perus- ja kansalaistaidot sekä työelämätaidot. Suomi tunnistaa, että taidot ja osaaminen syntyvät korkealaatuisesta koulutuksesta ja opetuksesta sekä elinikäisestä oppimisesta. Tämän vuoksi Euroopassa on jatkettava määrätietoista ponnistelua koulutuksen ja osaamistason nostamiseksi sekä jatkuvan oppimisen vahvistamiseksi

Valiokunnan lausunto SiVL 17/2025 vp

digitalisaatiota hyödyntäen. Suunnitellut panostukset opettajiin, opettajan ammatin houkuttelevuuteen, opettajien osaamisen kehittämiseen ja opetushenkilöstön liikkuvuuteen ovat keskeisiä tavoitteiden saavuttamiseksi. Opettajia koskevien tavoitteiden toteuttaminen edellyttää panostuksia myös opettajia koskevaan tietopohjaan ja tilastointiin. Suomi pitää hyvänä, että perustaitojen vahvistamisen tärkeys jo varhaiskasvatuksesta alkaen on tunnustettu tiedonannossa.

Suomi kannattaa digitaalisen koulutuksen ja osaamisen edistämistä läpi koulutusketjun siten, että digitaalinen sivistys ja perusosaaminen ovat kaikkien saavutettavissa. Samalla Suomi korostaa korkeatasoisen digitaalisen osaamisen, kuten tekoälyn ja koulutusteknologian huippuosaamisen, kehittämisen ja hyödyntämisen merkitystä kilpailukyvyn ja koulutusinnovaatioiden vahvistamiseksi Euroopassa.

Suomi näkee tarpeellisena taata, että jokainen Euroopassa asuva ymmärtää riittävästi tekoälyn toimintaa, sen yhteiskunnallisia vaikutuksia ja erityisesti sen käyttöön liittyviä eettisiä kysymyksiä. Oppijoille on tarpeen taata yhdenvertaiset edellytykset kehittää osaamistaan ja ymmärrystään sekä hyödyntää kehittyviä teknologioita.

Tulevaisuuden tarpeita vastaavien taitojen varmistaminen täydennys- ja uudelleen koulutuksella

Suomi katsoo, että osaajapulaan vastaaminen koskee laajasti työmarkkinoita ja koko yhteiskuntaa. Suomi pitää tärkeänä ennakointia, dataa ja analytiikkaa sekä digitaalisia palveluja tukemaan uraohjausta sekä yksilöllistä koulutus- ja urasuunnittelua työvoiman uudelleen- ja täydennyskoulutustarpeisiin vastaamiseksi.

Suomi katsoo, että osaajapulaan vastaamiseksi on EU:n tasolla viime vuosina syntynyt jo hyviä yhteistyömalleja, joihin käytettyjä resursseja ja tehtyä työtä on tarpeen edelleen hyödyntää. Uusia rakenteita koulutustarjonnan kehittämiseksi ja tarjoamiseksi tulisi harkita tarveperusteisesti. Osaamisen kehittämiseen keskittyvien rakenteiden tulisi olla kestäväällä pohjalla toimivia mutta tarpeiden mukaan ketteriä, ja niiden olemassaolon tulisi nojata riittäviin vaikutusarvioihin.

Suomi pitää tärkeänä tukea työntekijöitä muutostilanteissa, ja tähän on jo olemassa toimivia kansallisia tukivälineitä. Taitotakuu-pilotin suunnittelusta ja toteutuksesta tarvitaan lisää tietoa sen EU-lisäarvon arvioimiseksi.

Sisämarkkinoiden kaikkien mahdollisuuksien hyödyntäminen osaamisen liikkuvuuden ja kohdentamisen kautta

Suomi kannattaa tiedonannossa tutkintojen tunnustamisen sujuvoittamiseen esitettyjä toimia. Suomi suhtautuu lähtökohtaisesti positiivisesti komission suunnitelmiin koskien mahdollisia lainsäädäntöehdotuksia työntekijöiden liikkuvuuden esteiden poistamiseksi (ml. sääntelemättömät ammatti) ja kolmasmaalaisten tutkintojen tunnustamisen menettelyiden sujuvoittamiseksi, mutta kaipaa niistä kuitenkin lisätietoja. Suomi muistuttaa sääntelyn keventämisen tarpeesta ja näkee hyvänä komission tavoitteen sujuvoittaa säännelyjen ammattien tunnustamisprosessia.

Valiokunnan lausunto SiVL 17/2025 vp

Suomi pitää tärkeänä, että kansainvälisessä yhteistyössä syntyvä koulutustarjonta perustuu laatuvarmistettujen kansallisten koulutustoimijoiden omista strategisista painopisteistä nouseviin, työelämän tarpeisiin vastaaviin koulutusohjelmiin. Suomen lähtökohtana on ollut, että tutkinnon tulee jatkossakin kuulua aina jonkun jäsenmaan kansalliseen koulutusjärjestelmään.

Houkutellaan osajia kolmansista maista ja pyritään pitämään heidät EU:ssa osaamisvajeiden täyttämiseksi ja huippuosaamisen kehittämiseksi Euroopassa

Suomi pitää tärkeänä, että työmarkkinoilla jo olevan työvoiman paremman hyödyntämisen ja Euroopan sisäisen liikkuvuuden edistämisen lisäksi jäsenmaiden työnantajat ja TKI-toimijat voivat eettisesti kestäväällä tavalla löytää korkeasti koulutettuja ja työvoimapula-alojen osajia myös kolmansista maista. EU-tason yhteisiä ratkaisuja ensisijaisesti lainsäädännön ulkopuolisin keinoin tarvitaan erityisesti jäsenmaiden yhteiseen näkyvyyteen globaalissa osaajakilpailussa. Kolmansista maista tulevien opiskelijoiden osalta keskeistä on löytää keinoja jäsenmaihiin kiinnittymisen ja työllistymisen lisäämiseksi.

Suomi pitää myönteisenä, että EU:n osajareservin perustamiseen tähtävää säädösvalmistelutyötä jatketaan.

Suomi pitää tärkeänä, että EU-tason opiskelija- ja tutkijahoukuttelua toteutetaan kestävästi eri viranomaisten vastuita ja velvollisuuksia sekä eurooppalaisia arvoja kunnioittaen.

Investoinnit koulutukseen ja osaamiseen — julkisten ja yksityisten investointien saaminen liikkeelle

Suomi tukee komission näkemystä koulutuksesta investointina.

Suomi toteaa, että tulevaa EU:n monivuotista rahoituskehystä (2028—) koskeviin rahoituskysymyksiin otetaan kantaa osana rahoituskehysiin liittyvää kannanmuodostusta.

Hallinto

Suomi pitää hyvänä komission pyrkimyksen kilpailukykyyn ja osaamiseen liittyvien toimien strategisesta koordinoinnista. Suomi katsoo hyvänä avauksena EU:n tasoisen osaamista koskevan tiedon hankinnan ja seurannan.

Suomi katsoo, että lisätietoa ehdotetun osaamista käsittelevän eurooppalaisen korkean tason ryhmän mandaatista, kokoonpanosta ja toimintamekanismista tarvitaan. Suomi pitää hyvänä, että työelämän toimijat ovat suunnitellussa ryhmässä edustettuina, mutta korostaa, että toimivalta koulutukseen liittyvissä asioissa on Euroopan unionin neuvostolla ja jäsenvaltioilla.

Osaamisunionin hallintorakenteen valmistelussa olisi riittävästi huomioitava jäsenvaltioiden erityispiirteet, jäsenvaltioiden ja unionin välinen toimivallan jako sekä Eurooppalaisen koulutusalueen hallintorakenteet.

Valiokunnan lausunto SiVL 17/2025 vp

Suomi suhtautuu varauksellisesti osaamisen kehittämisen kytkemiseen ainoastaan tiettyihin erikseen mainittuihin aloihin. Alati muuttuvassa osaamistarvekentässä on Suomen näkemyksen mukaan tarpeen jättää mahdollisuuksia laajasti erilaisille osaamisen kehittämisen tarpeille.

Perustaitojen toimintasuunnitelma

Suomi pitää hyvänä, että komissio huomioi tiedonannossaan oppimistulosten laskun ja tarpeen havaita ennakoivasti perustaitoja heikentäviä tekijöitä sekä tukea perustaitojen opetusta ja oppimista. Perustaitoihin panostaminen on avain koko koulutusjärjestelmän laadulle, tehokkuudelle sekä EU:n kilpailukyvyille. Suomi pitää tärkeänä, että toimenpiteissä huomioidaan tavoite vahvistaa koulutuksellista tasa-arvoa.

Suomi pitää tärkeänä, että EU:n laajuudesta oppimistulosten laskua koskevasta kehityksestä huolimatta perustaitojen tavoitetaso pidetään korkealla. Suomi pitää tarpeellisena tukea EU:n tasolla myös aikuisten perustaitojen kehittämistä. Suomi kannattaa digitaalisten taitojen ja kansalaistaitojen lisäämistä perustaitojen kokonaisuuteen.

Suomi näkee, että vahva teknillinen ja luonnontieteellinen osaamis pohja on kriittistä elinkeinoelämän uudistumisessa, erityisesti tieteen ja teknologian murroskohdissa sekä nykyisessä, nopeasti kehittyvässä ja monimutkaistuvassa kansainvälisessä kilpailuasetelmassa.

LUMATE- aineiden opetusta koskeva strateginen suunnitelma

Suomi pitää tärkeänä lisätä LUMATE-aineiden osaamista kaikille. Huomiota on tarvittaessa kiinnitettävä aliedustettuihin ryhmiin. Suomi näkee, että tiedonannossa käytettyä STEM-termiä tulisi laajentaa koskemaan myös luovuutta.

Komission ehdottamien keinojen osalta tavoitteisiin pääsemiseksi tarvittaisiin lisätietoja. Suomi kiinnittää huomiota ehdotettujen toimien erimitallisuuteen ja korostaa, että tavoitteiden ja niiden saavuttamista koskevien toimien tulisi perustua olemassa olevaan tiedonkeruuseen ja vertailun mahdollistavaan metodologiaan.

Suomi muodostaa tarkemmat kannat tiedonannoissa mainittuihin asioihin komission annettua varsinaiset lainsäädäntöehdotuksensa.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Yleistä

Komissio on julkaissut keväällä 2025 osaamisunionia koskevan tiedonannon, joka sisältää useita eri aloitteita ja pilotteja, joita on tarkoitus antaa vuosina 2025—2027. Lisäksi komissio julkaisi samaan aikaan tiedonannot perustaitoja koskevasta toimintasuunnitelmasta ja STEM-aineiden eli luonnontieteiden, teknologian, tekniikan ja matematiikan opetusta koskevasta strategisesta suunnitelmasta. Käsiteltävänä olevassa E-kirjeessä on esitetty valtioneuvoston yleisiä kantoja

Valiokunnan lausunto SiVL 17/2025 vp

tiedonannoissa esille nostettuihin aiheisiin. Tarkemmat kannat yksittäisiin aloitteisiin voidaan muodostaa vasta sen jälkeen, kun niistä annetaan konkreettisemmat esitykset.

Valiokunta yhtyy valtioneuvoston kantaan, että komission ehdotusten tulee perustua riittävän kattaviin vaikutusarviointeihin ja että EU-tason toimenpiteiden tulee olla kustannustehokkaita, ne eivät saa lisätä hallinnollista taakkaa, niiden tulee huomioida jäsenmaiden erilaiset koulutusjärjestelmät ja niiden tulee hyödyntää mahdollisimman paljon olemassa olevia rakenteita.

Toimivaltakysymys

Sivistysvaliokunta on useaan otteeseen korostanut, että koulutus kuuluu EU:n ja jäsenvaltioiden toimivallanjaossa kansallisen toimivallan ydinalueisiin ja että päätöksenteko koulutuspolitiikasta tulee pitää jäsenmaissa (mm. SiVL 2/2024 vp, SiVL 10/2023 vp, SiVL 1/2023 vp, SiVL 36/2022 vp ja SiVL 6/2021 vp). Myös valtioneuvoston kirjelmän kantaan on kirjattu, että Suomi vaalii unionin ja jäsenmaiden keskinäistä toimivallan jakoa, ja siinä on korostettu, että toimivalta koulutukseen liittyvissä asioissa on Euroopan unionin neuvostolla ja jäsenvaltioilla. Asiantuntijalausunnossa todetun mukaisesti nykyistä toimivallanjakoa puolustava näkemys ei kuitenkaan aina välttämättä heijastu niihin tapoihin, joilla valtioneuvosto arvioi komission esityksiä.

Sivistysvaliokunta yhtyy myös asiantuntijalausunnon näkemykseen siitä, että tiedonantoihin sisältyvien ehdotusten toteutuessa suurin osa niistä vahvistaisi komission omaa asemaa aloilla, joilla sen rooli on perussopimusten mukaan niukka. Tällöin lainsäädäntötoimivallan puuttumista korvataan pehmeällä sääntelyllä, ja sen noudattamiseen sitoutetaan eurooppalaisen rahoituksen avulla. Sivistysvaliokunta uudistaa kantansa siitä, ettei se pidä tarkoituksenmukaisena vahvistaa komission roolia koulutussektorilla ja että EU-tason toimilla ei tule rapauttaa jäsenvaltioiden toimivaltaa.

Osaamisunioni

Komission tiedonannon mukaan muun muassa osaamisen ja osaajien puute sekä riittämätön reagointi teknologisen murroksen vaatimaan osaamiseen ja taitoihin haittaavat EU:n kilpailukykyä. Komission tiedonannossa todetaan myös, että inhimillinen pääoma on avainasemassa EU:n vaurauden ja talouden kantokyvyn kannalta ja että Euroopan kilpailukyky perustuu tulevaisuuteen suuntautuviin taitoihin. Komissio vastaa näihin haasteisiin tiedonantonsa mukaan osaamisunionilla. Sen tavoitteena on varmistaa, että kaikilla Euroopan kansalaisilla on mahdollisuus rakentaa vahva osaamisperusta ja osallistua elinikäiseen osaamisen kehittämiseen. Tavoitteena on myös tehdä kaikista taidoista ja pätevyyksistä avoimia, luotettuja ja tunnistettuja sisämarkkina-alueella ja siten osaltaan tukea yritysten kilpailukykyä. Sivistysvaliokunta pitää tärkeänä, että aikuiskoulutustukea kehitetään edelleen.

Valiokunta yhtyy valtioneuvoston tavoin komission näkemykseen siitä, että nopea teknologinen kehitys, toimintaympäristön muutos ja muuttuvat osaamistarpeet haastavat koulutusjärjestelmiä kaikkialla. Valtioneuvoston kirjelmässä todetaan, että komission tiedonannossa osaamisunionista koulutus ja taidot nähdään välineinä taloudelliselle kilpailukyvyille. Monissa

Valiokunnan lausunto SiVL 17/2025 vp

Asiantuntijalausunnoissa on pidetty valtioneuvoston kannan mukaisesti tärkeänä, että osaamista tarkastellaan laaja-alaisesti.

Asiantuntijalausunnoissa on tuotu esiin tarve vahvistaa humanististen ja yhteiskuntatieteellisten alojen painotusta yhtäaikaaisesti teknologiapainotteisen politiikan rinnalla, jotta voidaan korostaa myös ihmistieteiden roolia sekä talouskasvun että yhteiskunnallisen resilienssin tuottajana. Myös sivistysvaliokunta on aiemmin kilpailukykykompassia koskevan komission tiedonannon käsittelyn yhteydessä (SiVL 4/2025 vp) todennut, että teknologiapainotteisen politiikan rinnalla on varmistettava, että päätöksenteossa ja tutkimusrahoituksessa huomioidaan monialaisuus eli myös esimerkiksi humanististen sekä sosiaali- ja yhteiskuntatieteellisten alojen näkökulmat.

Valiokunta pitää valtioneuvoston kannan mukaisesti tärkeänä, että kansainvälisessä yhteistyössä syntyvä koulutustarjonta perustuu laatuvarmistettujen kansallisten koulutustoimijoiden omista strategisista painopisteistä nouseviin, työelämän tarpeisiin vastaaviin koulutusohjelmiin. On perusteltu ja kannatettava lähtökohta, että tutkinnon tulee jatkossakin kuulua aina jonkun jäsenmaan kansalliseen koulutusjärjestelmään ja ettei ole tarkoituksenmukaista luoda päällekkäisiä rakenteita vaan kehittää jo olemassa olevia yhteistyömuotoja.

Sivistysvaliokunta yhtyy valtioneuvoston kantaan tarpeesta jatkaa määrätietoista ponnistelua koulutuksen ja osaamistason nostamiseksi sekä jatkuvan oppimisen vahvistamiseksi digitalisaatiota hyödyntäen. Asiantuntijalausunnon mukaisesti aikuiskoulutuksen merkitys kytkeytyy vahvasti muun muassa väestön ikääntymiseen, digitaaliseen ja puhtaaseen siirtymään sekä kilpailukyvyyn vahvistamiseen. Kuten valtioneuvoston kirjelmässä todetaan, ovat panostukset opettajiin, opettajan ammattin houkuttelevuuteen, opettajien osaamisen kehittämiseen ja opetushenkilöstön liikkuvuuteen keskeisiä toimenpiteitä. Valiokunta korostaa valtioneuvoston tavoin osaamistason nostamisen ja jatkuvan oppimisen merkitystä koko Euroopan tasolla.

Tiedonannossa todetaan, että EU:n kyky kilpailla maailmanlaajuisesti riippuu paitsi kotimaisten osaajien jäämisestä EU:n alueelle myös Euroopan ulkopuolelle suuntautuvasta uusien osaajien aktiivisesta houkuttelemisesta. Euroopan osaamisvajaiden täyttämiseksi, huippuosaamisen kehittämiseksi ja kilpailukyvyyn vahvistamiseksi tarvitaan näin ollen toimenpiteitä, joilla houkutellaan osaajia kolmansista maista ja pyritään pitämään heidät EU:ssa. Valtioneuvoston kannan mukaisesti EU-tason yhteisiä ratkaisuja tarvitaan ensisijaisesti lainsäädännön ulkopuolisin keinoin erityisesti jäsenmaiden yhteiseen näkyvyyteen globaalissa osaajakilpailussa.

STEM/LUMATE-aineiden strateginen suunnitelma

Komissio esittää STEM-alojen strategiaa, jolla pyritään houkuttelemaan lisää opiskelijoita luonnontieteiden, teknologian, tekniikan ja matematiikan aloille ja parantamaan näiden aineiden osaamistasoa kouluissa. Komissio ehdottaa strategista tavoitetta, jonka mukaan vuoteen 2030 mennessä STEM-alan opiskelijoiden osuuden ammatillisessa peruskoulutuksessa tulisi olla vähintään 45 prosenttia ja korkeakouluissa vähintään 32 prosenttia. Saadun selvityksen mukaan EU:n alueen koulutusjärjestelmiä koskevaan raporttiin (Education and Training Monitor) sisältyvän, vielä luonnosvaiheessa olevan vuoden 2025 Suomen maaraportin mukaan Suomi on

Valiokunnan lausunto SiVL 17/2025 vp

EU-maiden kärkijoukossa korkeakoulujen STEM-alojen opiskelijamäärissä. Vuonna 2023 korkeakouluopiskelijoista oli STEM-aloilla 35,3 prosenttia, mikä on selvästi EU:n keskiarvon (26,9 %) ja komission ehdottaman tavoitteen yläpuolella. Sen sijaan vain 31,7 prosenttia ammatillisen koulutuksen opiskelijoista oli STEM-aloilla vuonna 2023, mikä jää EU:n keskiarvon (36,3 %) alapuolelle.

Komissio ehdottaa myös strategista tavoitetta, jonka mukaan vuoteen 2030 mennessä STEM-alojen opiskelijoista on naisia vähintään 25 prosenttia toisen asteen ammatillisessa peruskoulutuksessa ja vähintään 40 prosenttia korkea-asteella. Sivistysvaliokunta kannattaa alojen segregaaation purkamiseen tähtäviä toimenpiteitä. Kuten asiantuntijalausunnossa todetaan, ovat komission ehdottamat STEM-tavoitteet kunnianhimoisia mutta mahdollisia ja naisopiskelijoiden osuuden kasvattaminen näillä aloilla edellyttää pitkäjänteistä työtä koulutuspolun kaikilla tasoilla.

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Sivistysvaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen edellä esitettyjä näkökohtia.

Helsingissä 11.11.2025

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Tuula Haatainen sd
varapuheenjohtaja Ari Koponen ps
jäsen Maaret Castrén kok
jäsen Eeva-Johanna Eloranta sd
jäsen Pia Hiltunen sd
jäsen Inka Hopsu vihr
jäsen Laura Huhtasaari ps (osittain)
jäsen Hanna Kosonen kesk
jäsen Milla Lahdenperä kok
jäsen Pia Lohikoski vas
jäsen Nasima Razmyar sd
jäsen Sara Seppänen ps
jäsen Oskari Valtola kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Maiju Tuominen